

Narrativa - Maria Àngels Anglada

La decisió d'ordenar tota la narrativa de Maria Àngels Anglada (1930-1999) de manera temàtica i no cronològica –seguint una idea de l'autora- és útil per verificar dues característiques que s'han mantingut constants al llarg de més de vint anys. En primer lloc, l'estil: planer sense populismes, digne sense solemnitat, impregnat d'una lleugeresa aparent, com els clàssics que l'autora no es cansava de rellegir. Ja des de *Les closes* (1978), M. À. Anglada va optar per construir la ficció a partir d'un canemàs històric, adornant-la, sovint, amb documentació i amb el discurs paral·lel de l'escriptora, que explica com viatja i investiga per tal de poder facilitar al lector un resum llegidor, generalment en forma de novel·la curta, que insinui més que no pas mostri. Aquest to volgutament menor, antidramàtic, que esquiva els clímaxs per entretenir-se en un un gest, en una melodia o en una flor a la vora del camí persisteix en tota la seva narrativa.

L'altre tret és la tendència a compensar l'omnipresència de la mort amb la força de la bellesa i, més concretament, de l'art. És el cas d'*El violí d'Auschwitz*, on la construcció d'un instrument musical permet sobreviure al camp de concentració; de la miniatura titulada *No em dic Laura*, on coincideixen l'autobiografia, la mort i la seva superació –sempre imperfecta- a través de la poesia i de la bogeria; de *L'agent del rei*, una novel·la breu a mig camí entre la invenció i la reconstrucció, on l'art es basa en l'amor, i aquest en la mort; d'*Artemisia*, on la mort fa de teló de fons a la música i la pintura; o de contes tan impecables com *La meva amiga* o *Lèukios es va adormir*, que segueixen el model de la bellesa transcendent.

L'obra d'aquesta autora tardana, de vida discreta i escriptura pacient, sembla predestinada a guanyar influència amb el temps. És cert que la seva lectura no reserva sorpreses ni oculta focs artificials. Els seus personatges defugen les expressions grolleres i sovintegen, en canvi, les referències a una cultura secular que cada vegada sembla més allunyada dels oripells mediàtics que de vegades confonem amb la realitat. El “to Anglada” pot resultar grisós o deliquescents per als qui no estan acostumats a admirar els matisos dels colors o dels sentiments. Però, com el to de qualsevol gran autor, acaba revelant-se com el millor possible per fer-nos arribar el que ens vol dir. Com l'admirat poeta i botànic Camillo Sbarbaro, que li va inspirar *La daurada parmèlia*, Maria Àngels Anglada mostra “predilecció per les existències en sordina”.

Revelar-nos-en les tempestes interiors, ni que sigui amb el poderós recurs a l'el·lipsi, ha estat la seva vocació i el nostre plaer.